

7. Egyik legjelentékenyebb csoportunkban az üzemek történetét feldolgozó foglalkozásokat. Serény, alapos munkájukról sok szép kiadvány tanúskodik. Ez a csoport 3 éve kap közvetlen tájékoztatást a bizottságunktól. Dicséret illeti az igazgatókat és a szövetkezeti vezetőket, akik ezt a munkát kérésünkre segítették. Jövőben sem hagyjuk magukra nehezen beszervezett munkatársainkat és az irattári anyag kezelésén kívül széles körű tájékoztatást adunk munkájukhoz. Ez a csoportunk foglalkozik a szocialista brigádok naplóinak megfelelő üzemtörténeti lanácsadáshoz szükséges tudnivalók terjesztésével.

8. Rendszeresen bővítjük a már megjelent és időközben elfogyott, Erzsébetváros című, 500 oldalas könyv adatanya-

gát. Ez a monográfia véleményünk szerint csak alapnak alkalmas és még három-négy kötetnyi anyag feldolgozása szükséges, a teljességet azonban még ezzel sem érjük el. Az öt éve megjelent könyv kedvező visszhangja alapos munkára serkenti az írókat, történészeket. Átmenetileg arra gondolunk, hogy Erzsébetvárosi Füzetek címen adjuk ki a különböző témakörben összegyűlt anyagot.

9. Részt veszünk a Fővárosi Művelődési Ház és a Postás Szakszervezet „Szalay” helytörténeti csoportjának munkájában és ismereteink bővítésére az ország minden honismereti klubjával keressük a kapcsolatot.

Dr. Légrádi Dezső

Honismereti szakköri szemlék Komárom megyében

A Komárom megyei Tanács Művelődésügyi Osztálya és a Komárom megyei Művelődési Központ határozatára a Múzeum Hónap keretében minden évben megrendezzük a honismereti szakkörök szemléjét. Célja, hogy a szakkörök bemutatkozzanak egymásnak és a megye honismerettel, helytörténettel foglalkozó szakembereinek.

Az első szemlést 1974. október 29-én Komáromban rendeztük meg, ahol a komáromi és környéki szakkörök mutatkoztak be. A szakkörök anyagából kis kiállítást rendeztünk. Néprajzi tárgyak, eszközök, szöftések, természetismereti gyűjtemény, pályázatok dokumentáltak a szakkörökben folyó több éves munkát.

A kiállítást a szakkörök szóbeli beszámolóival egészítették ki. Ezekből megtudtuk, hogy a komáromi Klapka György és a Petőfi Sándor Általános Iskola szakköre a tárgyi gyűjtés mellett múzeumlátogatások, túrák szervezésével egészíti ki a történelmi tananyagot. A Jókai Gimnázium szakkörében a résztvevők a könyvtár, a források használatának megtanításával a feldolgozó munkát is megkezdtek. A kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium néprajzi szakköre Turi Róbert vezetésével évek óta kiváló eredményeket ér el az országos pályázatokon, a Soproni Diáknapokon. A környék népi hagyományait, a kismesterségek, a paraszti gazdálkodás gazdag anyagát rendszerű munkával gyűjtik össze, és színvonalasan fel is dolgozzák.

A szemle további programjaként a megyei szakkörök vezetőinek tanácskozása következett. A hozzászólások a szakkörök munkája tervszerűbb, folyamatosabb, intenzívebb irányításának szükségességét hangsúlyozták. Ennek egyik feltétele a tapasztalatcserék, továbbképzések rendszeres megrendezése, a szakkörök működési feltételeinek fokozatos javítása.

A megkezdett úton előrelépést jelentett az 1975. október 27-én megrendezett második szemle, amelyen a „Kiváló Szakkör”-i cím eléréséért indított megyei pályázat résztvevői szerepeltek. A kiállításon néprajzi tárgyak, fotók, falukrónikák, üzemtörténeti leírások, térképek, népi műemlékek fotódokumentációi mutatták a szakkörök sokoldalú tevékenységét.

A kiállítást és a szemlést a Hazafias Népfront Honismereti Bizottsága részéről Kozel Leoné nyitotta meg. A kiállítás a szakköri tevékenységnek csak egyik oldalát, a gyűjtést dokumentálta, ezt egészítették ki a szemle alkalmával a szakkörvezetők és az aktívan dolgozó szakköri tagok beszámolóival.

A sort a kisbéri Táncsics Mihály Gimnázium néprajzi szakköre nyitotta meg. Turi Róbert szakkörvezető sokszorosított beszámolót készített eddigi munkájukról, amelyet a résztvevőknek közreadtunk. Az évek óta kitűnően működő szakkör két tagja — Mészáros Zsuzsanna a Határhazánál, Lux Márta pedig a Szarvasmarha-tenyésztés módja c.

munkájukból adtak rajzokkal is kitűnő-
en illusztrált izelítőt.

A tatai Eötvös Gimnázium néprajzi és
helytörténeti szakkörének vezetője, Kör-
mendi Géza ismertette a 22 tagú lelkes
szakköri gárda munkájának eddigi ered-
ményeit. Az egyik legfontosabb honis-
mereti szakág, a földrajzi névgyűjtés te-
rületén tervszerűen dolgoznak, eddig
1253 nevet gyűjtöttek, 1978-ra pedig be-
fejezik a teljes munkát. Két szakköri
tag rövid beszámolót is tartott: Zámbo
Magdolna Naszály, Vas Miklós pedig
Bokod területén végzett földrajzi név-
gyűjtésről beszélt. Az összejevelel szü-
netének üdítő színtöltője volt a neszélyi
szakkör kis műsora, melyet a nyári —
rédei — honismereti tábor gyűjtésének
anyagából állítottak össze.

A tarjáni szakkör általános iskolai ta-
nulók csoportja, ezért lehetőségeik és
feladataik is mások, mint a középiskolai
szakköröknek. Szakkörvezetőjük Szegedi
Jánosné, évek óta gyűjti lelkes gyere-
kekkel a község néprajzi tárgyait, ha-
gyományait. Egy év óta működnek hely-
történeti szakkörként, s a Művelődési
Ház keretei között lehetőségeik is me-
gnöttek. Szobát kaptak anyaguk elhe-
lyezésére és bemutatására. Terveik kö-
zött — a gyermekek életkori sajátossá-
gainak megfelelően — szerepel a gyűjtés
mellett kirándulás, múzeumlátogatás is.

Dömös helytörténeti szakkörét Beilo-
vai Barnabás vezeti. A szakkörben diá-
kok és felnőttek egyaránt résztvesznek,
munkájuk ennek megfelelően rendkí-
vül sokirányú. Földrajzi névgyűjtés,
geológiai, földtani kutatás, néprajzi
gyűjtés, a hagyományok élesztése, ápo-
lása egyaránt a feladatkörükbe tartozik.
A Herman Ottó stúdió kiadványain ke-
resztül hirt is adnak tevékenységükről.
Az egyik szakköri tag, Alföldy Gábor
Dömös üzlethálózatának történetéről, a
földrajzi nevekhez fűződő hagyományok
gyűjtéséről számolt be. A beszámolót a
községüket bemutató diavetítés zárta.

Az ászári szakkör nem számolt be kü-
lön, a kiállításon viszont gazdag tárgyi
és dokumentációs anyaggal szerepelt.

A beszámolók után kiosztották a Ki-
váló szakköri pályázat díjait. A Kiváló
szakkör címet és 5000 Ft jutalmat a kis-
béri néprajzi szakkör nyerte el sok-
éves, állandó magasszínvonalú munká-
jáért. A tatai, ászári, tarjáni és dömösi
szakkörök 1000—1000 Ft-os jutalmat és
oklevelet kaptak munkájuk elismerése-
képpen.

A szemle záróprogramja a szakkör-
vezetők megbeszélése volt. A hozzászó-
lások egybehangzóan a honismereti
szemlék fontosságát hangsúlyozták. A
bemutakozás és a szereplés a szereplők
és hallgatók számára egyaránt ösztönző
és tanulságos, a módszerek és tapaszta-
latok átadásának közvetlen, érzékletes
módja. Többen megjegyezték, hogy
munkájukhoz konkrét indítéket adtak
az itt látottak, hallottak. Turi Róbert és
Körmendi Géza a közeli szakköröknek
felajánlották módszertani segítségüket.
Megállapodtak a következő szakköri
szemle megrendezési helyében is: 1976-
ban a környékben működő szakkörök
Esztergomban mutatkoznak be a Múzeu-
mi Hónap alkalmából. Györy Csaba a
Megyei Tanács Művelődésiügyi Osztá-
lyáról beszámolt a szakkörök anyagi le-
hetőségeiről. Az a cél, hogy megteremt-
sék a lehetőséget a meglévő szakkörök
egyenletes, folyamatos működéséhez. El-
készült a megyei szakkörök fejlesztési
terve: a természettudományos és műsza-
ki szakkörök támogatása már megtör-
tént, 1976-ban a honismereti szakkörök
kapnak több támogatást.

A Kulturális Minisztérium irányelvei
szerint nem cél a kellő adottságok és
feltételek nélküli helytörténeti múzeu-
mok és emlékszobák létesítése. A megyei
népi műemlekek néhány helyen talán
alkalmasak lesznek a nagyobb gyűjtc-
mények biztonságos elhelyezésére.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy
az eddigi szemlék jó hangulatban, tar-
talmas és jó eredményekkel zárultak.

Dr. B. Szatmári Sarolta

